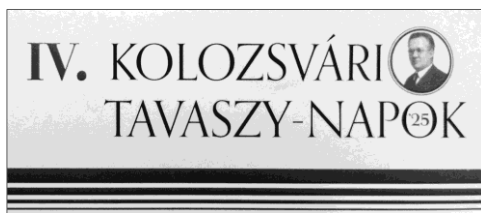

Beszámoló a IV. Kolozsvári Tavasz-napokról

2025. március 19–20. között újra a teológusok „játszóterévé” vált a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet (KPTI), amikor ismét otthont adott a IV. Kolozsvári Tavasz-napok rendszeres teológiai konferenciának. A résztvevők

történelmi időket élhettek meg a házigazda intézmény, a Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiuma és a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző és Zeneművészeti Kara által közösen megszervezett konferencia két napja alatt. De nemcsak a szomszédunkban továbbra is dúló háború és a világunkat beárnyékoló vészjósló fellegek miatt, hanem dr. Kovács Sándor házigazda rektor köszöntőjének fényében is, amely szerint az immár negyedik alkalommal megszervezett konferencia beírta magát a KPTI történelmébe. A két kolozsvári szervező intézmény részéről dr. Visky S. Béla és dr. Lukács Olga tanárok köszöntötték a Kárpát-medencéből érkező előadókat, illetve a részt vevő lelkipásztorokat, teológushallgatókat és érdeklődőket.

A kétnapos tudományos és baráti együttlét során megbizonyosodott, amire Visky S. Béla főszervező a nyitóbeszédében is rámutatott: „Gondolatainkat, szóbeli és írásbeli megnyilatkozásainkat ne[m] csak a magunk emberi bölcsessége és felkészültsége, ne[m] csak az intézményi elvárás és bizonyos publikációs kényszer diktálja, hanem az az eleven és meglevenítő isteni igazság, amely a Pátmosz-szigeti látnok tollát is vezette.”

Jóllehet a leírt vagy kimondott szavak kényszerzubbonya gyakran csak halvány lenyomata az intuitív megértéseménynek, a szűkös időkeretek pedig olykor rövidre zárták a kibontakozó gondolatokat, minden előadó a nagy igazságból igyekezett egy-egy morzsát megosztani a hallgatókkal.

A konferencia kezdetén sor került a III. Kolozsvári Tavasz-napok előadásait tartalmazó, *Látványosság a világnak* című kötet bemutatására is. Ezzel egybekötve a résztvevők meglepetésszerű ünnepi pillanatoknak lehettek tanúi, illetve egy- valaki, aki a címzettje is volt ennek. A felesége kíséretében gyanútlanul jelen lévő dr. Horváth Levente teológiai tanárnak dr. Kiss Jenő, a KPTI dékánja mondott laudációt 65. születésnapja alkalmából. Méltatta alázatos szolgálatáért, amelyet a „kegyelem teológusaként”, szolgatársként, barátként, kollégaként, tanítóként végez. Horváth Levente méltatásaképpen a kötet egy leltározó beszélgetéssel kezdődik, amelyet Éles Éva folytatott vele.

Kovács Edith Bella ifjúsági lelkipásztor igeolvasással és imádsággal adta át a „játzóteret” az előadókna, hiszen minden komolyságuk és szellemi erőfeszítésük dacára is, a mindenség Ura előtt csak játék minden performanszuk.

Ebben az (örök) élet-halál kérdéseit feszegető játékban bombaként érkezett bő egy évszázaddal ezelőtt Karl Barth *Der Römerbrief* című műve, amellyel kezdetét vette az erdélyi és magyarországi református teológiát is gyökeresen átformáló folyamat. A könyv magyar fordításban való megjelenésére mindmáig várni kellett. A konferencia méltó alkalmat kínált az Exit Kiadó gondozásában frissen megjelent, *A Római levél magyarázata* című könyv bemutatására, amelyet maga a fordító, dr. Ferencz Árpád a nyitóelőadás keretében tett meg. Érdekességgként azt is megtudhatta a hallgatóság, hogy a Barth életművének kontextusában megvilágított, korántsem hagyományos *Römerbrief*-kommentár magyar fordítása a 20. századi nagy hatású teológus svájci dolgozószobájától alig 15 km távolságra készült.

Az ebéd utáni eseményekről való beszámoló igazi kihívás. „Írd meg azt is, amit nem láttál!” – ugyanis a bevett szokás szerint két párhuzamos szekcióban zajlottak az előadások. Bizonyára hasonló helyzetben született a Piramis jól ismert, *Ha volna két életem* című slágere: „...nem tudom, mit tegyek. / Nem tudom, hogy legyen. / Miért is nem lehetek egyszerre két helyen? / Ó-ó-ó, Istenem, miért nincs két életem?” Még hogy a rendszeres teológia okfejtései távol állnak a hétköznapi élet kérdéseitől!

A huszonnégy műhelyelőadás tartalmi ismertetése meghaladná e beszámoló kereteit. Az előadók az eddigi évek színvonalának és színességének megfelelően igyekeztek ízelítőt nyújtani aktuális kutatásaikból. Csupán a kíváncsiság felkeltésére említünk néhány címszót, amelyek azt példázzák, hogy az előadások közel kétezer év keresztyén gondolkodás mélységeiből merítettek. Az újszövetségi „erők és hatalmak” elleni harctól a 20. századi exusziológiáig, a Niceai Hitvallástól a Heidelbergi Káté aktualitásáig számos területről vetettek fel kérdéseket, illetve ismert és újdonságnak tűnő múlt századbeli gondolkodók, Karl Barth, Pinchas Lapide, Dietrich Bonhoeffer vagy Kitamori Kazoh életművét is felelevenítették. Elhangzottak olyan előadások is, amelyek különböző tudományterületek határmezsgyéin szólaltak meg, mint például Isten és a népi hiedelemlények, bibliai őslmények antropológiai és pszichológiai megközelítése, világi és egyházi vezetési modellek. Több előadásban is új megvilágításba kerültek a 20. századi erdélyi és magyarországi egyházi és teológiai viszonyok, amelyekben jelentős szerepe és gyakran ellentétes megítélése volt többek között Tavaszy Sándornak, Makkai Sándornak és Bereczki Albertnek. Ugyanakkor nem hiányozhatott napjaink kihívásainak teológiai vizsgálata sem, mint például a „protestáns korridor” az etikai útkeresésben, a posztmodern vallásosság megnyilvánulásai, a kisebbségi létet illető paradigmaváltás szükségessége vagy a mesterséges intelligencia pedagógiai

megközelítése. A szűk félórás előadások végén, illetve a kávéillatos szünetekben lehetőség volt az előadások során felmerült kérdések, megjegyzések megbeszélésére, amelyek értékes impulzusokkal gazdagították az előadókat.

A záróelőadást a múlt évben Karl Barth-díjjal kitüntetett dr. Fazakas Sándor tartotta a plénum előtt *Egyház teológia nélkül – teológia egyház nélkül?* provokatív címmel. Előadása végén köszönetet mondott a konferencia színvonalas szervezésében és lebonyolításában ismét oroszlánrészt vállaló dr. Visky S. Béla főszervezőnek.

Ezt követően ft. dr. Kolumbán Vilmos József, az Erdélyi Református Egyházkerület újonnan beiktatott püspöke vázolta fel jelenkori egyházi életünk helyzetét és kihívásait, és hangsúlyozta a rendszeres teológia jelentőségét e kihívások megválaszolásában. Zárásképpen a résztvevők Bogdán Zsolt kolozsvári színművész *Révében mind a két partnak* című előadását követhette, amelyben Kányádi Sándor versei elevenedtek meg az intézet dísztermében.

Dr. Visky S. Béla főszervező spontán fogalomalkotásával élve, a „Tavaszy-közösség” idén is szellemileg tartalmas és a találkozások, a beszélgetések, az asztalközösség és a koccintás révén kellemes konferencián vehetett részt, amely az akadémiai kereteken túl hozzájárulhat a Kárpát-medencei magyar református (és nem csak) rendszeres teológusok közösséggé kovácsolódásához, egyházi életünk megújításához és – reméljük – Isten dicsőségének visszatükröződéséhez. A várt bejelentés most sem maradt el: a jakabi feltétel alatt 2026. március 25–26-án folytatódhat a Kolozsvári Tavasz- napok története az ötödik felvonással. Addig is, aki a beszámoló olvasásakor kedvet kapna az elhangzott előadások megtekintésére, lehetősége van erre a <https://www.youtube.com/@kptikonferenciak> oldalon, illetve reménység szerint az V. Kolozsvári Tavasz- napokon kezünkbe vehetjük majd az idei konferencia kötetét.

Debreczeni István

